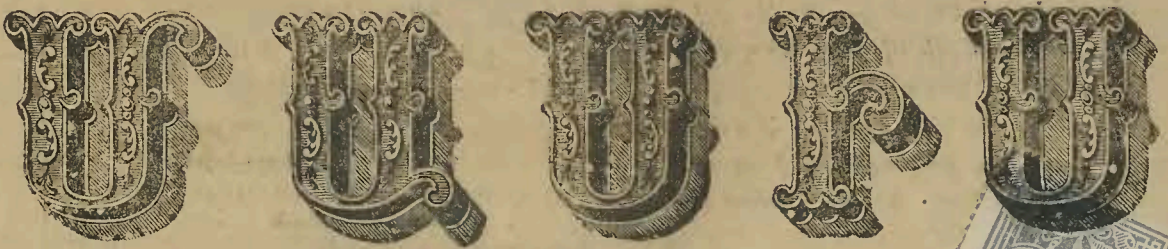

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին և Պոստայ 4 մր. 8 ՄՆՃ.
Գաւառաց 10 ՄՆՃ.
Վեցամսեյ և Պոստայ 5 ՄՆՃ.
Գաւառաց 5 ՄՆՃ.
Ծանուցման տուր մէկ անգամի հա-
մար 3 զուրուշ, երկու անգամի հա-
մար 2 զուրուշ, աւելի անգամներու
համար զատ սակարկութիւն կը-
լայ :

ՀԱՐԱԹ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գացած լրագրաց ճանրու-
ած արքը խորագրութեան վրայ է :
Լրագրաց մերտերեւել նամակ
կամ որ և իցէ գրութիւն խորագիր
— Տնորէնիս արտի ուղղութիւն : Ղալա-
թի իսկ Ստանբուլը շատակսի թիւ
198, Եւրո խան, Մասիսի գրատե-
նակը :

Ճանրուած արքը չմարում նա-
մակ չընդունուի :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՀԱՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ 46 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Իբր թէ ներկայ կնճիռները բա-
ւական չեն, Աֆղանստանի խնդիր
մ'եւ կը ծագի, որ Արեւելեան խնդ-
րոյն հետ անուղղակի յարաբերու-
թիւն ունի : Վեհաժողովին դուժա-
րութիւն առաջ, երբ Ռուսիոյ և Անգ-
ղիոյ միջև պատերազմի հաւանակա-
նութիւն կը տեսնուէր, Ռուսիա
Հնդկաստանի կողմէն Անգղիացւոյ
դէմ զինուորական ցոյց մը կը պատ-
րաստէր : Թուրքաստանի կառավարիչ
Քոֆման զօրավարն իւր սպայակոյտով
ճանաչեալ երաւ Սամարղանդի կողմերն
երթալու համար, և Պոլսարայի իւր-
րին դեպքան մը զրկեց որպէս զի
Ռուսական զօրաց Պոլսարայէն ան-
ցած ժամանակ արգելք չըլլայ : Էմ-
րը լաւ ընդունելութիւն ըրաւ Ռու-
սական դեսպանին և խոստացաւ որ
թող իսկ Ռուսաց իւր հողէն անցնել
և իւր հպատակաց ալ՝ անոնց նպար
վաճառել : Ռուսաց զօրքը Քոֆման
զօրավարին հրամանաւ շարժել սկը-
սաւ, և իւր առաջին զօրագունքերը
վերին Օքսոսի կողմերն հասած էին :
Վեհաժողովն հաշտութիւնն ապահո-
վելէ ետեւ, Ռուսական լրագիրը ծա-
նուցին թէ Թուրքաստանի կողմէ շար-
ժող զօրաց հրաման տրուեցաւ որ
իրենց առաջին տեղերը դառնան :
Ինչ մը վերջը Քոֆման զօրավարը
դեսպան մը զրկեց Աֆղանաց իւրերին :
Այս դեսպանն, Ապրամով զօրավարը,
հանդիսաւոր կերպիւ ընդունուեցաւ
Էմիրէն, բայց Անգղիացւոյ մեծ ի-
րարանցում պատճառէր : Ապրամով
զօրավարին յայտնի պաշտօնն էր Ռու-
սիոյ և Աֆղանստանի մէջ առևտրա-
կան յարաբերութիւններ հաստատել
և Թուրքաստանէն կամ կապակց ծո-
վուն եղբրքէն մինչև Աֆղանստան
երկաթուղիներ շինելու համար բա-
նակցիլ : սակայն Անգղիա և Ռուսիա
քանի մը տարի առաջ որոշած էին
որ կեդրոնական Ասիոյ կողմն Աֆղա-
նստան երկու տէրութեանց միջև
չեղբք գիծ մ'ըլլայ : ուստի Ռուսաց
հոն առաւելագոյն ազդեցութիւն մը
վաստիկին Անգղիոյ կառավարութեան
գիւրազգածութիւնը գրգռեց : հե-
տեւորաւ Հնդկաստանի փոխարքայն
որոշեց Աֆղանստանի Էմիրին դես-
պան մը զրկել, որուն հետ հաղարի
չափ մարդիկ պիտի ընկերանային : Սըր
Չեմպլըյէն զօրավարը դեսպան կար-
գեցաւ, և վերջին լուրերը կը ծա-
նուցանէին թէ փէշավուրէն պիտի մեկ-
նէր : բայց ահա յանկարծ լուր եկաւ
թէ Աֆղանստանի Էմիրին սպարապե-
տըն հրաւիրեւր է Անգղիոյ դեսպանն
որ առաջ չերթայ և իւր տեղը դառ-
նայ : Հետեւեալ Չեմպլըյէն զօրավա-

րը փէշավուր դարձեր է, կամ ըստ
ոմանց՝ Հնդկաստանի փոխարքայն ի-
մանալով որ Էմիրն Անգղիոյ դեսպա-
նը չպիտի ընդունի, հրամայեւր է ա-
նոր որ փէշավուր դառնայ : Այս թըշ-
նամանաց վրայ մեծ զայրոյթ զգալ
սկսան Անգղիացիք, Բրիտանական
առեւժը մեկնեց և սպառնացաւ, բայց
տակաւին բան մը չըրաւ : Կը կար-
ծուի թէ այսպիսի թշնամանք մ'ա-
ռանց պատերազմի չկրնար վերջա-
նալ, և կըսուի թէ պատերազմը դա-
րունէն առաջ չկրնար տեղի ունենալ :
Անգղիա արգէն Աֆղանստանի Էմի-
րին հետ լաւ յարաբերութիւն չու-
նէր : Անցեալ տարի իւր խնդրանք
վեհ. Սուլթանն Ահմէտ Խուլուսի է-
ֆէնտին դեսպանութեամբ Աֆղանս-
տան զրկեց, որպէս զի Շիր Ալի խա-
նին հետ յարաբերութեան մոտէ, և
միանգամայն Անգղիացւոյ հետ բա-
րեկամարար վարուելու յորդորէ : Շիր
Ալի խան ինչպէս պատասխանեց այս
յորդորանայ, իւր առ վեհ. Սուլթանն
ուղղած նամակն անցեալները Թուրք
լրագրաց մէջ հրատարակուած էր :
Անոր մէջ կըսէր թէ ինք Անգղիացւոյ
փորձն առած է, անոնց ներգաւա-
րաւոր համարութիւնը հասկցած է :
նմանապէս Ռուսերն ալ փորձած, և
այս վերջիններն հաւատարիմ և ան-
շահասէր գտած է : ուստի անկեղ-
ծութեամբ խրատ կուտար վեհ. Սուլ-
թանին որ ինք ևս իրեն (Շիր Ալի
խանին) նման Անգղիոյ դաշնակցու-
թիւնը թողու և Ռուսիոյ դաշնակցու-
թեան յարի :

Վերջապէս Ահմէտ Խուլուսի է-
ֆէնտին չկրնալով Էմիրն համոզել որ
Անգղիոյ դաշնակցից ըլլայ, ձեռնու-
նայն ետ դարձած էր : Ռուսաց Աֆ-
ղանստանի հետ դեսպանական յարա-
բերութեան մոտէն՝ Անգղիացիք գը-
րեթէ չեղբք գծի մը վրայ արշաւանք
համարեցին : Անգղիական թերթերը
կը յայտարարէին թէ Չեմպլըյէն զօ-
րավարը կարգ մը յայտարարութիւն
ներ պիտի ընէ, հրաւիրելով Էմիրն
որ Անգղիոյ հետ դաշնակցութիւն,
կամ որ նոյն է՝ հպատակութիւն ըն-
դունի, Ռուսական ազդեցութիւնը
մերժէ, իւր մայրաքաղաքին մէջ մը-
նայուն դեսպան մ'ընդունի, և քա-
նի մ'ամբար տեղեր Անգղիական զօրք
դնելու արտօնութիւն տայ : Էմիրը
չուղիւով իւր անկախութիւնը թողու
այժմէն մերժեց Անգղիոյ դեսպանը :
բայց ի հարկէ Անգղիա այս թշնա-
մանաց վրէժը պիտի առնու : Օտէ-
սայէն առնուած լրագիրը կը ծանու-
ցանէն թէ երբ Անգղիոյ դեսպան Սըր
Չեմպլըյէն զօրավարն Աֆղանստանի
հողին վրայ Ալի Մէսիտ հասաւ, Աֆ-
ղան զօրաց հրամանատարը ճանա-
պարհը կարեց, և սպառնացաւ զի-
նու զօրութեամբ արգելել զայն : Ե-
թէ աւելի յառաջ երթայ : հետեւա-

բար կը կարծուի թէ այս դէպքին վը-
րայ Հնդկաստանի փոխարքայն հրա-
մայեւր է Սըր Չեմպլըյէնի փէշավուր
դառնալ : Ռուսիոյ կառավարութիւ-
նըն Անգղիոյ հասարակաց կարծեաց
Ռուսիոյ դէմ զգացած զայրոյթը վա-
րատելու նպատակաւ՝ Բեդրասպուրի
պաշտօնական լրագրին միջոցաւ յայտ-
նեց թէ բնաւ համաձայնութիւն կամ
դաշնակցութիւն չկայ Ռուսիոյ և Աֆ-
ղանստանի միջև, բայց՝ այսպիսի պաշ-
տօնական յայտարարութեանց արժէ-
քը բացատրութեան կարօտ չէ : այս
օրուն օրս իւրաքանչիւր ոք համոզ-
ւած է որ անպատճառ համաձայնու-
թիւն մը կայ Ռուսիոյ և Շիր Ալի խա-
նին միջև :

Գալով Անգղիոյ, տարակոյս չկայ
որ այս դէպքը խիստ փափուկ դրից
մէջ կը գնէ զայն : Անգղիա ինքզինք
խալամութեան պաշտպան ճանչնելու
աշխատած ժամանակ՝ կը հարկադրի
խալամ տէրութեան մը դէմ պատե-
րազմ բանալ, իսկամ երկրի մը մէջ
հրով և սրով արշաւել և մահ ու ա-
ւերմունք ուժեղ, որով այն կողմերու
և նոյն իսկ Հնդկաստանի խալամ ժո-
ղովրդոց տոտելութիւնն և մինչև իսկ
թշնամութիւնը պիտի գրգռէ իւր
դէմ :

Աւստրիացիք Պոսնիոյ մէջ նոր
զօրք բերելէ ի վեր յառաջդիմելու
կրնան : Մայրաքաղաքիս Աւստրիո-
կան դեսպանատան վիեննայէն ա-
ռած պաշտօնական հեռագրալուր-
ը կը ծանուցանեն թէ Աւստրիական
զօրքը Թուրքիան և շրջակայքը, ինչ-
պէս նաև Պիէրիյայի և Վլէրկինացի
գաւառներն Աւստր. զօրաց ձեռք տն-
ցան : Չվորնիկի գաւառին մէկ մասը
և Սրեպինյա տակուին Թուրք ապըւ-
տամբաց ձեռք էին : առնք մեծ մա-
սամբ դէպ ի վիշկրատ քշուած էին :
Եէնի—Պաղարի կողմը մեծ զօրութիւն
մը գումարած են ապստամբք, որոց
յաղթել խիստ դժուարին պիտի ըլ-
լայ : Պոսնիոյ նահանգին ութ գա-
ւառներէն երկուքը միայն Ֆոչա և
Եէնի—Պաղարի ապստամբական վիճա-
կի մէջ են : Չվորնիկի և Պիէրիյա գա-
ւառաց մէջ ապստամբ խումբեր կը
գտնուին, բայց մեծ մասամբ խաղա-
ղութիւնը վերահաստատուած է : իսկ
Պանիալուքայի, Թրաֆիլիքի, Սէրայէ-
վոյի և Հէրսէքի գաւառաց մէջ գի-
մադրութիւնը վերջացած է : Պէտը
է յիշել սակայն որ ապստամբաց շարժ-
ման տապալքեցը քանի կը սեղմու աշ-
չափ ևս կը կեդրոնանան, միանալով
կը համախմբին և ստուար զօրութիւն
մը կը կազմեն : Այս պատճառաւ ֆո-
չայի և Եէնի—Պաղարի ապստամբաց
գիւրքերը գրաւել դժուարին պիտի
ըլլայ, և կըսուէր թէ Աւստրիացիք այս
գործն առաջիկայ գաւառն թողով,

առ այժմ իրենց գրաւած տեղերուն
բարեկարգութեամբը պիտի զբաղին :

Պաթուկէն և շրջակայքէն Տրա-
պիզոն գաղթող լազ ընտանեաց թիւն
700 ի հասեր է : Կերեի թէ Ռուսաց
Պաթուկ մանեղէն ի վեր գաղթակա-
նութեան եւանդը պողկէ սկսեր է
լազերունքով վասն զի այնպէս հաւ-
տացուցեր են եղբր իրենց թէ Ռու-
սերը զիրենք Սիպերիա պիտի փո-
խադէնին, և հիմա կը տեսնեն որ
այնպիսի դիտաւորութիւն մը չունին :

Տրապիզոնէն սեպտ. 4/16 թուով
մայրաքաղաքիս Սթամբուլ լրագրին
գրուած նամակ մը կըսէ թէ “Ռու-
սերը՝ մինչև իսկ Ռուսաց անկանոն
զօրականները խիստ լաւ վարուեցան
կարնոյ մէջ : Հայերն յուզեալ սրտիւ
կ'սպասեն անգղիացի փաշաներ տես-
նել Ասիոյ մէջ : իսկ կարնոյ իսլամաց
համար կը ցաւիմ որ Թուրքիոյ ուրիշ
գաւառաց իսլամներուն համար աը-
ւած դժուրտս չպիտի կրնամ անոնց
ալտար Միւս կողմանէ Հայ զիւղացիք
աւելի նպաստաւոր ապաւորութիւն
մ'ըրին իմ վրայ :

“Պաթուկէն լուր կուտան թէ
լազերը կատարեալպէս հանդարտ
են : Տրապիզոն գաղթող 2000 լազ
Սամսուն և Երզնկա գրիւնեցան : Բիւր-
տըտան առանց հրացան մը պար-
պուելու խաղաղեցաւ : Տուրքերը,
մինչև իսկ ետ մնացածները, գիւրու-
թեամբ կը հաւաքուին՝ առանց զօ-
րութեան գիւնելու հարկի : Բիւրգե-
րուն գրուիններն օրինակ տուին : ”

ՀՅՈՒՄՈՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լուստրա 23 սեպտ.

Կառավարութիւնն հրաման ըրաւ որ
եթէ հարկ է՝ անմիջապէս զօրծաղա-
թեանց սկսուի Աֆղանստանոյ դէմ :

Փարիզ 28 սեպտ.

Ռուսիա Աֆղանստանի խնդրոյն մէջ
չա՛հ չունենալու երեւոյթ ունի :

Պուրէշ 28 սեպտ.

Աւստրիա, Իտալիա և Անգղիա Ռու-
մանիոյ Կարպատ լեռնանոց ընդունած Վեր-
քայական Բարձրութիւն (Սլոյժ և Ռոստոյ)
տիրաւոր ճանչեցին :

Լուստրա 26 սեպտ.

Տէյի Թէլէկապի կը պահանջէ որ
Ռուսիա Աֆղանստանոյ հետ որ և է հա-
մաձայնութիւն մ'ունենալով սուտ հանէ, և
Սլոյժի թիւ զօրավարն ալ ետ կանչէ Քա-
պուլէն :

Այս առաւոր հասած հեռագիրք

Լուստրա 27 սեպտ.

Թայիւզ հեռագիր մը կը հրատարակէ
ճանուցանող թէ 21000 Պոսնիացի ապըւ-
տամբք՝ Վիշկրատի մօտ աւստրիացւոյ ը-
րած վճարական մէկ յաղթութիւնէն ետեւ
Սերայիա ապստամբներ են :

Աֆղանստանի գալով, կը կարծուի որ
Անգղիա զօրաբանակ մը պատրաստ ըրա-
նելով՝ գէպքերուն ընթացքին պիտի ըս-
պասէ :

Այսօր Պայրամի տօնին առթիւ
վեհ. Սուլթանն հանդիսիւ քննարկ-
լըի մզկիթը գնաց կրօնական արարո-
ղութեանց ներկայ գտնուելու :

Անտի Գլխա—Պահճէի պարառը
Դառնալով նախարարաց և բարձ-
րաստիճան պաշտօնատարաց և սպա-
րից շնորհաւորութիւններն ընդ-
նեց :

Բ. Դրան և այլ պաշտօնատանց
գլխավորներն այսօր միայն գոյ պիտի
մնան :

Եպարքոսական հրամանագիր մը
հրաւէր կը կարդայ ամեն պաշտօ-
նատարաց, որպէս շի Պայրամին երկ-
րորդ և երրորդ օրերն իրենց պաշ-
տօնատեղին գտնուին :

Հինգշաբթի օրը նախարարաց
մեծ խորհուրդ մեկգաւ Բ. Գոռը,
Պոսնիդ և Գարաապի խնդրոց ինչ-
պէս նաև Ախիդ մէջ գործադրուելիք
խարենորոշմանց վրայ, զորս Անդ-
ղիս ստացարկած է:

Սոյն ժողովին ներկայ էին նաև
Լանտրայի Օսմանեան դ հապան Միւ-
զիւրիւս փաշան և քանի մը Միւ-
շիւք :

Վաղը թ լրագիրը կը ծանուցանէ
թէ Սերպիացիք մեծ զօրութեամբ
փոքր Զվորնիկ մտեր են՝ առանց ա-
մենավորքը ընդդիմութեան հանդի-
պելու :

Ռուս. ք. լրագիրք 'ի լրոյ կը ծա-
նուցանեն թէ խօքանտի Լմիրն, որ
անցեալներն իւր երկրէն Ռուսիա փա-
խեր էր, ճիտաւ հասեր է :

Այս առուր վաղքըթի մէջ Սիւնէն
ոեպտ . 12 թուականու հեռագիր
մը կը տեսնենք Սոյ կաթողիկոսին ըս-
տորադրութեամբ առ Մեծ—Եպար-
քոսն սղղեալ :

Յիշեալ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ Խողանը Ահմէտ փաշային յանկարծակի տպագրութիւնն՝ երկրին քրիստոնէայ ժողովուրդները միմտանգի էնթարկելով սարսափի մէջ

ձգած էր․ բայց կայսերական զորաց
հրամանատար իզգէթ փաշային ձեռք
առած արագ և զօրեղ միջոցներուն
շնորհիւ խաղաղութիւնն ու բարեկ
արարութիւնը վերահաստատուելով,
կաթողիկոսն Հայոց աղգին անկեղծ
շնորհակալաց և անձնուիրութեան
ղգացումները կը յայտնէ Բ․ Դրանս

Նոյն թուականն ա Սիսէն քաշուած
ուրիշ հեռագիր մը կը ծանուցանէ
թէ խորանին բոլոր նահանգին մէջ
խաղաղութիւնը վերահաստատուել
է բայց 'ի նահիւնէ մը, որ դեռ չէ
նուաճուած :

Երեկ իրիկուն ժամը 11 ժ/ն ի Գա-
տըղուդի շոգենաւը կամուրջէն մեկ-
նելու վրայ էր , յոյր (շիշման) փա-
շա մը շոգենաւ մտած ժամանակ
ոտքը սահելով ծովէն ինկաւ . բայց
նաւաստիներէն մէն իսկոյն ծովը նետ
ուելով փաշան ջուրին երեսը հանեց
և անմիջապէս պարաններ ձգուելով
վեր հանուեցան :

Նույնպես ինքիս անհրաժեշտ էր ըստ
 ջանքերու նաւաստիին անձնուիրութիւն
 նը վարձատրելու համար՝ ութ հաս

Հարիւրնոց թղթադրամ հանդ անաս-
կելով անոր տուին :

Կարինէն սեպտ. 2 թուով գըր-
ւած նամակի մը մէջ հետեւեալ տո-
ղերը կը կարդանք .

« Խ երկ ո քաշուած հեռագրերէն
լսած էք քաղաքիս մէջ պատահած
յուզմանքը • ես ալ համառօտիւ մը
նկարագրեմ :

« 0գոստ. 30ին գիշերը չորս հինգ թուրք կէօմրիկին՝ ետեւը խեղճ և աղքատ Աճին Հայու մը տուն մըտնելով զինքը կը վերաշարեն , առնը կը կողպատեն և կինը բռնաւթեամբ և անխիղճ կերպիւ կը բռնաբարեն , սերիշ տուն մը՝ մանկու համար տղ դռները կը փակեն , դարձեալ աղապակներէն արթննալով՝ բռնաբարող թուրքերէն երկուքը կը բռնեն և անմիջապէս Ռուսաց կառավարու թ ետ կը յանձնեն . միւս ընկերք կը փնտրու

Արևի : Հենեհեալ առաւօտ այս լուրը քաղաքին մէջ տարածուելով՝ Հայե-
րը կրպակներն կը դռներն և առաջ-
նորդապանի չորս կողմը խռնելով օգ-
նութիւն և արագհոլովութիւն արդա-
կել սկսան . նոյն միջոցին մօրիչ Հայ
տղայ մը խառապիւններէ մարաշ և մա-
հաջու կելրպիւլ զարկուեցաւ . առ-
ճիկը սկսան դարձնալ ճերեք օր մը-
նաց՝ ընելով սպառնալ . Ժողովրդեան
յուզմունքը չափազանց էր . ամբօխը
մօտ 3- -4000 ի հասնելով՝ դիմեցին
Ռուսաց կառավարութեան և Գաղ-
ղիական հիւպատոսին , որք Ժողո-

խորհրդը 'ի հանդարտութիւն հրաւրելոյ՝ անմիջապէս հեռագրեցին հարեղած տեղերը . ազգն ալ Պատարիս, քարան և դեռապանաց հեռագրեց . նոյն օրն և հետևեալ օրը մինչև յերեկ խառնութենէ բացուեցան, յայց վերջապէս ազգայնոց համադրակա՛ն խանից շնորհիւ երէկ իրիկուընէ 'ի վեր հանդարտութիւնը տրեցց . այսօր ալ հանդարտ և քաղաքը . Ժողովուրդը թուրքաց աղաւաղի շներէն վախճալով զը կասկածիկ թէ Ռուսաց քաշուելէն յետոյ թուրքերը մեծ գէշութիւններ քնիկ կ'սկսին հայոց . ասոր համար կենաց և քնչից ապահովութիւն միայն կը խեղբեն . տեսնենք թէ վերջերնիս ո՞ւր պիտի յառաքի . յոյս ունիմք որ այս չարժուքն ստիպէ Օսմ : կառավարութիւնը Ժողովրդեան ապահովութեանը համար խիստ միջոցներ ձեռք առնելու, և թերեւ ժամացում անտեղութիւնք չպիտի պատահին Ռուսաց մեկնելէն յետոյ : »

Երեսրայէն ող ստաւ 21 թ ու ող հե-
տն եալը կը Դրեն մեզ .

Սրճոյ դիւ զօրէից, յոյ զեւայ Քիւրտները
խաղաղգեւոյ գննացող խօսիլ պէ՛ն ամե-
նայոյ Դին, քաղաքս վերտապարձաւ տա-
նորներն հանդիտիւ . քանի մը վըր-
դօվիչ Քիւրտներ չպիտայտակալ բերե-
լով կառավարութեան յանձնեց, եր-
կու շարաթ առաջ օդը հոս սաստիկ
տաք ըրաւ , և այս պատճառաւ քա-
ղաքին մէջ հիւանդութիւնք աւել-
ցան :

առաջնորդարան եկած նաժակ մը կը
ծանուցանէ թէ Զեքքէզ դադրած
կանք հոն անկարգութիւն կընեն :

կար, Սօփիա անուն կին մը, անցեալ շաբթուան հոտ կը գնդերէր։ Իւր աղջկիկը՝ Գաթժիկ,քօ տնտէս՝ Զէր,քէզ ներսու ձեռք վնակած է, և եւէր զանի կը գնառէ եղեր։ Իսր տունելոս որ տեղւոյս գաղթականաց քով է հոտ փութացեր է։ Ինքը պատմեց թէ ծպտեալ գնացեր աղջկիկ տեսնել յաջողեր է քանիցս՝ սակայն աղջկին իւր ազատութեան վրայ յո-

որ հաստ ըլլալով՝ վախցեր է մօյրը ըն-
դունելու : »

ԷՍԶԱՄԸ ՈՒՄՈՒԿԻԷ		
13 սեպտ. ուրբաթի իրիկուն		13,26
ԸՆԹԱՅՐ ԱՄԺՆԹՎԹՈՑ		
Կ. Պոլսի 15 յեպտեմբեր		
Ստիկի է Ճէնըրալի բաժ. Անդլ. լիբ. 4.		3,18
Կ. Պոլսի Պաշտպանի		6 25
Քրէտի ժէնըրալ		4 36
Քրէտի Օսմըո-թիւրք		—
Փոլս.	1863	Ֆր. 78
•	1865	• 83
•	1869	• 78
•	1872	• 23 1/2
•	1873	• 67
Թրամսայ		Օսմ. լիբ. 1 50

Եղիշա 1878 սեպտ. 2
 . . . Տէր Խմբագրույն .

Քանզիլի անկեղծութեան խնկարկող մի սիրտ՝ նա մատաւանդ հառա-րակային դուրսեանց մէջ, անկարող է սքողել ճշմարտութեան լոյսը անխիղճ պարծենկոտութեամբ, աննւ-րեղի է ինձ նաև, որ շոյում հայրենեացի անտարբերութիւնն՝ և գրգռեմ իր թերութիւնները. ապա ու-րեմն ընթերցողաց ուշադրութիւնն ներկայիս վրայ հրաւիրելէ առաջ, պարտաւորման որչափ ալ ժանր լինի, ամբողջին նշար անցեալը ու երկու խօսքին մէջ թէ՛ « Եղեկիւս կատարեալ ժայռ մ'էր ։ »

Գաղափարները Մեծամորից սեր-
բաղման հայրն՝ աղագույնի գաղափար-
կան ընդհ. ժողովոյ օգտատ. 23ին ներս-
տին մէջ , որ իսպառն ժողովոյ առա-
ջարկութեամբ հրաւիրուած էր, յա-
ռաձ բերելով պարզել խնդիրն , աղ-
գու առեւտրականութեամբ մը բա-
յաթարեց կրթութեան շնորհած մե-
ծածն բարեքննելն, և քաղաքիս ու
նեցած ներկայ աղագույն տնտես կե-
նոց դարձան խնդրեց , աղգուն բա-
նալուութեան միմայն գաղափարա-
կութիւնը հիմնական միջոց մը հա-
մարելով : Հորին սորաշնորհեան այս
առեւտրականութեան վրայ ընդհ. ժո-
ղովն ընդ. երկար խորհրդածելէ վերջ,
իսպառն ժողովոյ իրեն ներկայացուցած
առեւտրականութեան վրայ ընդհ. ժո-
ղովն ընդ. երկար խորհրդածելէ վերջ,
իսպառն ժողովոյ իրեն ներկայացուցած
առեւտրականութեան վրայ ընդհ. ժո-
ղովն ընդ. երկար խորհրդածելէ վերջ,
իսպառն ժողովոյ իրեն ներկայացուցած
առեւտրականութեան վրայ ընդհ. ժո-

Մեծ ընդլիար մ'էր այս, որ լուծեց
արդարեւ մասամբ մը Ընդհ. ժողովն
որմէ դահ ենք, բայց պարտաւոր
եմք առանց ամապարելու գործի
վախճանին սպասել, վստն զի շատ
անգամ տեսնուած է, որ քանի մը
անտանայան եւ Նախանձ կամ կիր
երեւան դարձ, խոչընդու եղած եւ
այս ազգայնական գործոյն և լծ
դուցած չեն որ ազգին մանկտին դատ
տիրապելու. տեսնենք այս անգամ
ի՞նչ պիտի ընեն Եւդովիդ Սփփփփ
և ի՞նչ հայհոյող փիլիսոփայութեամբ
հարուածելով, եթէ կայ, նոյն իս
իրենց իրիզը, անտարբեր և ապա
ռափի մը պէս պիտի ներկայանա
լսնդոյն մէջ, թէ և ու է զգոյս
մարդ չէր կրնար առանց որտի տը

րովմանց լսել Գերե. Սևաշնորդ. սըր-
բազանի ըրա՞ծ վե՛սե՛մ՝ ատենախօսու-
թիւնն, որ ներովակեալ յդա՛ծ եմ՝ ի՛նչ
հրատարակութիւն • այո՛ր, չէ՛ր կրնա՛ր
առանց դէ՛ծ մի ամենափոքր հառա-
չանաց տեսնել Նորին որդազնութեան
պատկառելի ալիքն ոգոյդդ այն ար-
տատու քնե՛րն, որք լուին՝՝ բայց կեն-
դանի կերպով կը նկարագրէին իր
սրտի անհուն վշտերը :

Ձայտը կը տեսնուի թմբ հայրենակցացոյ թէ՛
նայ որ ընդ երկար կը թողու իւր
հիւանդութիւնն անդամանն և աւ
նը զգայ . նա՛ որ չխափի համարել
թէ այս անտարբերութեամբ թերեւ
մեծամեծ վտանգաց պիտի ենթարկի
իւր գոյութիւնն իսկ , ժայռէ մ'ա
ւելի նշանակալի թիւն չունի 'ի հարկէ
տակն ողջ մտաց առջև . ուստի կը
ներքն միւր սիրելի հայրենակիցներն,
եթէ ոչ հաշտ ակամբ ակներկեցի
անցեալին, որոյ ենթատեղին իսպառ
մբ ճակտէն որբերու նպատակաւ
ինչպէս սկսած եմք , եթէ նոյն ան
վըհատ յարատեւութեամբ շարունա
կեմք և ճշմարիտ գործունէութեամբ
երաշխաւորեմք մեր գոյութիւնն ,
այն տուն ալ մեզապարտ պիտի գըտ
նուի՛մ , եթէ սրտի բերկրանօք չա
ւետեմ աշխարհի թէ ԺԱՅՅԻՆ ԿՈՍՈՎՊՈՂ
ՄԵՂԱՒԻ ԽՍԻՍԻՒՆԻ ԴԷՄ :

... Տէր, քալ ծանօթ իննելով
 մեզ Զեր ազգասիրական ոգին, ա-
 ներկրայդ կը դիմեմ՝ Մատթիւ թանկա-
 դին էջերուն՝ հիւրընկալելու ներկայս
 և յաւէտ շնորհապարտ առնելու :

Wilm. Lutz
☆☆☆

Պատճէն առնեալստու թեան Գեր. Առաջնորդին Տեառն Յակովբայ Սըրբազան արքեպիսկոպոսին Եւդոկիոյ .

Տեա'րք Երճուիոխանք .

Այսօր մի այնպիսի կենսական խնդիր, մի այնպիսի կարևորագույն քան զամենն ստիպողական դարձ՝ համախառնած է զմեր հոս, ուր ոչ անհատով, ոչ ընտանեաց ալ ամբողջ ազգի մը բաղդը պիտի վճռուի։ Եստակ քան զձեզ ուշադրութիւնն հրաւիրեմք զեկա ի՛նչ այս ազգաշինական վնասէ դուրծ, սպառնք նուիրական կղզամ հրաւիրել ձեր սէր, ձեր կամք, հրաւիրել ձեր եռանդ, որ բարէ՛ շփոխմ ի՞նչ անտարբերութեամբ խոնկեալ բնաւին հաւկապաւորել մը կընծայէ։ Կը հրաւիրեմք այո՛, Տեա՛րք, ձեր ուշադրութեան հետ մէկտեղ ձեր սէրն և կամեցողութիւնն ալ, որ վեց եօթն հազար ժողովրդեան կամքը կը ներկայացնեն, և որով միայն կընամբ կեդաղոյնէ ներկայ խաղաղուէ հիւսն ու ազգին պիտայից բոլորովին համապատասխան փառաւոր չէնք մը կազմաւերացիկ։

Տեստ պարագայից մէջ յուզւումս իրեն
դիր մի այսօր վերադառնալիս հուզայ 'ի հրա-
պարակ այնչափ ազդուութեամբ, որ զգա-
ւոր անձ մ'ապառնակից պարտի դատա-
նիլ : Գլորոցական խնդիրն է այս : Այս-
պառնակից կը ներկայանայ մեզ այս խը-
ղիւր, վասն զի ուշացուցած ենք իւր օրի-
նաւոր լուծում, վասն զի աշտանանքներ
թանկագին ձմրդ դարէն յաւիտեան ան-
դարձ ժամանակ մը կը կորուսած ենք ան-
տարբերութեամբ : Թողունք այս կորուս-
եան հաշիւը, ներկայով զրազիմը . թո-
ղումք ողբն ու կոծ. այլևս երեսկայական
մարդ ըլլալէ զազրկմը, զրախան մարդ
ըլլալմը . զգամբէ զի իրաց այս տխուր վի-
ճակին մէջ, ուրիշ ժամանակներէ առեւ
պարտաւոր ենք քարոյցական չէ՛ք լու-
սով զիբանտորդելու, որ զարկն իսաւա-
րին ներքեւ բա՛ւ հնձեց : Այդ ար է՛, եթ-
քննադատեմ ժամանակն, որ պատիա-
րակութեան սկզբունքն ընդ հոնորայեց
համար ոչինչ դիւրութիւն ընձայն ազ-
դին . արգար է՞ եթ է՛ ըսեմ միով բանի-
նք ժամանակը չօգնենք զգալու.— Գա՛ւ, զի ին-
չեւ կարելի է զուրք ալ լաւ կզգաք, որ
մենք ժամանակէն ոչինչ քաղցիցինք . մեն-
անտարբերութեամբ, առանց բարի նա-
խանձալուցութեան, այլոց յառաջդիմու-
թիւնը տեսանք և լոնցիցնք . բա՛ւ է այ-
նչ

